

Johannes erindringer

Johanne Kathrine Hansen blev født den 4. sept. 1907 i Skårup. Hun blev døbt i Sjørring kirke og båret af faster Sofie Nielsen fra Thingstrup. Johanne er kaldt op efter både mormor og faderens stedmor.

Johannes mor var fra Thorsted og hed Kirstine Sørensen, (25.09 1881 –29.01 1965).

Johannes far var fra Thingstrup og hed Kristian Hansen.

(06.01 1880 – 22.02 1964)

Bedstemoderen fra Thorsted husker Johanne som en lille kone, der kartede og spandt; og også bedstefaderen kartede ("kåred"). De boede hos deres søn i Thorsted, sådan lidt på aftægt. Hos dem kom Johanne tit.

Johannes hjem lå der, hvor Thorstedvej møder Vandetvej. "Der var en å dengang, - måske er den der endnu," siger Johanne. Åen dannede skellet ved deres jord. De havde landeri – lidt jord, to køer, en hest, lidt grise og høns. Faderen gik på arbejde hos landmændene, og det var både til høstarbejde og såning og alt, hvor der var brug for ham. Og Johannes mor passede det derhjemme. Hun malkede køerne, og vi hjalp da alle til, siger Johanne. Engang imellem lånte de naboen (Rødbrø)s hest, hvis de manglede ekstra trækraft, og så lånte han deres til gengæld. Naboen boede på den anden side af åen. En anden nabo var Jens Salmønsen; han havde også landeri, og han var fra Thingstrup. Dengang kaldte de det for Vandetvej ud ad Sjørring vejen.

Johanne er en lille kvinde med en meget stor hukommelse, et glad sind og med stor lyst til at fortælle. Hun er den ældste af søsken-deflokken på 11: 4 drenge og 7 piger. Pigernes navne er: Marie, Ellen, Jensine, Jenny, Dagmar og Mette; og drengenes: Jens Peter, Frederik, Poul og Kristian.

Frederik Hansen boede i Snedsted og var gift med Nora Kjeldsen.

Kristian Hansen boede i Kallerup, Poul Hansen i Skjoldborg,

Jens Peter Hansen boede i Snedsted.

Jenny, gift Christensen, boede i Hanstholm. Hun er nu på "Fyrglimt".

Dagmar boede i Hurup. Hun bor nu på "Åbakken" i Hurup

Mette boede i Thisted. Hun er død for kort tid siden (feb. 2001). Hun var den yngste og boede på Kappelstensvej.

Barndom

Johanne husker deres hjem. Der var to stuer, et sovekammer og et lille senge-kammer. I sengekammeret sov de sammen en 5 – 6 stykker: de lå på tværs over en dobbeltseng. Johannes hjem har været et godt sted, et glad og varmt hjem. Hendes far og mor var glade mennesker – især faderen. Han kunne le så hjerteligt og more sig . De spillede meget kort. De holdt af hjemmet og af hinanden. – Børnene legede meget med hinanden: de kunne lide at lege nede ved åen; de spillede "husbold" (Antonius), legede "to mand frem for en enke", "spark til dåse", og de sang meget.

Johanne husker gardinerne: der var kappe foroven, og noget til at trække for forneden.

Forældrene har ikke beklaget sig; der var hvad vi skulle bruge. "Men 11 raske børn har jo også været en rigdom!" siger Johanne.

Johanne kom i Skårup Skole hos lærer Balle; og det var en god skole. Lærer Balle var god til at lære os noget – og hans kone Maren Balle lærte dem at sy og strikke. Drengene havde sløjd med lærer Balle. Johanne husker, hvordan Maren Balle om vinteren tørrede børnenes våde strømper ved komfuret. Børnene havde overtræks-strømper på uden over tøjskoene, så det har været nogle store strøm-per og mange par fru Balle har hængt til tørre ved komfuret. – Johanne kan huske, at Maren Balle kom og gav hende en meget fin rød sløjfe til håret, fordi hun var så uheldig at svide Johannes strømper ved komfuret.

Børnene sagde ikke "De" til lærerparret; det var ellers meget almindeligt dengang; men lærer Balle og hans kone var anderledes.

De havde 3 sønner og 1 datter. Datteren hed Dora og hende sad Johanne ved i skolen; på samme bænkk sad Stinne fra Dollerup og Karen Kusk. De sad 4 ved hvert bord. De var 30-40 elever i store og lille klasse, og lærerparret boede jo også på skolen med deres 4 børn. – Der må have været "fuldt hus", når man ved, hvor lille Skårup skole er. Det er måske ikke den mindste i landet, men den er meget lille – men skolens størrelse har ikke haft betydning; det har været lærer-parret, der har givet børnene den lærdom, de havde brug for. Og de sang meget.

Konfirmation

Johanne husker konfirmationen. Det foregik i Sjørring kirke, hvor Johanne både er døbt, konfirmeret og gift. Dengang de gik til konfirmationsforberedelse, var det til præsten i Sjørring, som vistnok hed Tholstrup. Men han døde ganske kort tid før børnene skulle kon-firmeres; så det blev en anden præst, der var der på selve konfirma-tionsdagen. I kirken blev de hørt i salmevers, men det havde Johanne så let ved, så det var ikke noget problem; hun kan stadig mange salmer udenad!

Johanne husker, hun fik syet konfirmationskjolen ved Martin Kjeldsens datter; kjolen var sort – den var blank – det var nok lasting, den var syet af. Hun fik også syet en grøn ulden kjole med lange ærmer (konfirmationen var om efteråret); – og hun havde en flot hvid sløjfe i sit lange hår, - sorte strømper og sorte støvler. Forældrenes søskende var også med til konfirmationen. Johanne husker ikke, at der manglede noget. De fik hvad der var nødvendigt, og det blev aldrig en byrde for forældrene, selv om de var mange børn. Johanne fik en salmebog af sin farmor. En anden gave hun husker var en underkjole, og den var flot! Hun husker tydeligt, hvordan den så ud.

Ud at tjene

Efter konfirmationen kom Johanne ud at tjene. Det var hos faster Sofie i Thingstrup; de havde landeri, og Johanne var både karl og pige. Hun fik 20 kr. om måneden; og det var nogle dejlige menne-sker. De havde to voksne børn. Faster Sofie var jo hende, der havde båret Johanne ved dåben i kirken.

Johanne var hos dem i 1 år, så kom hun til Tilsted hos Chr. Pedersen. Det vil nu sige, det var sønnen, der drev gården, men for-ældrene boede der også, og der var også en søn mere. Ejendommen lå lige op til jernbanen (det er den, der nu er nr. 3 på Vorupørvej.)

Sønnen spillede violin og spillede til dilettant sammen med Jens Peter Thorsted. Så da begyndte Johanne at komme med til dilettant og fest. Hos dem var hun i to år og var nu en voksen pige. Men søndagene blev altid holdt hjemme hos forældrene; de spillede kort; og moderen lavede opstuede kartofler og frikadeller til dem.

Den næste plads Johanne havde var hos Charles Frøkjærs forældre Chr. Frækjær. Charles var lille dengang. De havde kun pige om sommeren.. Derefter kom hun til Tilsted igen - hos Edvard Svalgaard og hans forældre, og her var hun igen både karl og pige: hun malkede, spredte møg og harvede med heste. De havde nogen store heste. På spørgsmålet om Johanne var stille og forsagt, siger hun: "Jeg var ikke helt stille, men når jeg sagde noget, blev det respekteret. I det ligner jeg vist min far. - Jeg har altid været glad for mine pladser." – Og det har sikkert været gengældt.

Så kom Johanne i sylære en sommer; det var hos fru Gravesen i Mellemgade. Det var kjoler til byens fine damer, der blev syet der. Johanne husker, at de syede en rigtig flot brudekjole..Og syningen har Johanne haft brug for siden: hun har syet alt tøjet til børnene og sig selv.

Derefter kom hun til Nørre Nordentoft. Der var en stor husholdning der, og Johanne hjalp også til med malkningen. De havde en røgter, en forkarl, en karl og en daglejer til ekstra hjælp. Johanne var enepige, og det hun ikke kunne, da hun kom, det kunne hun, da hun tog derfra! Ejerne af Nørre Nordentoft var dengang Kirsten og Niels Jensen. Og de havde to voksne sønner. Der var meget at gøre på Nørre Nordentoft, og der var kun fri hver anden søndag eftermiddag.

Det var her Johanne traf sin mand, Niels Lund Pedersen (f.10.10 1909). Han var karl der. De tjente sammen og blev glade for hinanden. De blev ringforlovet i maj i al hemmelighed; – men solen glimtede i Johannes ring, da hun hældte morgenmælken op i spanden, og så var det en kendsgerning, at det var de to. Efter forlovelsen rejste Lund til Kjelstrup, - det var ikke rigtig tilladt, at de blev på samme gård. Men Lund besøgte dem tit på Nr. Nordentoft! Han kendte jo også karlene der. Niels Lund dansede ikke, men det gjorde Johanne, når de var til fest.

Bryllup

D. 23. august 1931 blev Johanne og Niels gift i Sjørring kirke. Hun var i sort kjole og hvidt slør og havde hvide roser, og Niels var i sort tøj. Brylluppet holdt de selv - i det hus, de havde købt på Sjørring Østervej (nuværende nr.11). De fik suppe og steg og sveskedessert; og i bryllupsgave fik de et spisestel af Johannes forældre og søskende, og af Nielses søskende og far fik de en sølvkaffekande og et flødestel (Det står stadig fremme i stuen hos Johanne). Nielses mor var død kort før brylluppet. Når der er så dejligt bryllupsbillede af de to, er det fordi de dagen efter brylluppet pakkede det pæne tøj i en kuffert og cyklede til fotografen i Thisted og blev fotograferet.

Dagliglivet

Niels Lund var arbejdsmand – rigtig arbejdsmand. Han var i fagforening. På spørgsmålet om han var meget fagforeningsmand siger Johanne: "Nej, ikke så'n da!"

I 1932 kom deres første barn: Jens, to år senere kom Else, ni år efter (1943) Karl og til sidst Jørgen i 1946. Men i de allerførste år hjalp Lund og Johanne søsteren Marie. Hun var ugift og skulle have et barn – og det var ikke let på den tid. Så hun boede hos dem og fik sin lille søn der. Hun var der til drengen var tre måneder, så kom han hjem til bedsteforældrene, og Marie kom ud at tjene igen.

I 1935 byggede de et nyt hus! Folk lod dem forstå, at det var svært, at de turde. Johanne siger, at det kostede 4 – 5.000 at bygge det. Det var såmænd det hele, men det var mange penge dengang! Det var Lars Larsen, der byggede huset. Og mens det stod på boede de i Kanstrup Poulsens ejendom i Kortegaard. Der hjalp Johanne meget , gjorde rent og sådan. Og dette hus blev så deres hjem, og det kom til at betyde alt for dem – i 53 år!

Niels var jo meget ude ved tærskøværk og andet landarbejde; og under krigen var han i Hanstholm, hvor han var med til at støbe de store kanonstillinger og bunkerne. De kørte i lastbil derud om morge-nen og kom hjem igen om aftenen. Alene køreturen må have æret en kamp. Men hvis ikke de tog det arbejde der var, var der jo ikke penge til at leve for. Og lønnen var god i Hanstholm.

Johanne passede det derhjemme. Hun siger, at når hun under krigen brændte byg til kaffe, måtte både døre og vinduer op! Johanne havde stadigvæk den gamle Singer symaskine, og den blev flittigt brugt.

Engang kom Jens hjem med en hundehvalp, og det var Vaps, som de havde i mange år.

Johanne hjalp også Marie Landbo med rengøring og vask – sommetider én gang om ugen og somme tider mere. Og hun har hjulpet naboer og venner, når en lille ny skulle til verden. Det har været mange gange, der har været bud efter Johanne. Noget helt specielt var det jo at tage imod datteren Elses 6 børn, altså hendes egne børnebørn.

Johanne husker også de strenge vintre, hvor Lund kastede sne – somme tider i en hel måned. Skovlen skulle varmes ved kakkel-ovnen og så smøres i tællelys, og træskostøvlerne skulle tøes op, det foregik ved kakkellovnen. Johanne husker engang hun gik til Sjørring i snedriver og havde petroleumsdunken med.

Niels Lund arbejdede ved mange ting, bl. a. ved vejrøsenet ved amtet, og de fik telefon meget tidligt: Han skulle jo ud med sneploven med kort varsel!

Fra Sjørring Østervej til Gl. Sjørringvej

Det var hårdt at flytte fra et sted, man havde boet på i 53 år. Det var som at blive rykket op med rode. Men den gamle bil ville ikke mere, og så var der for langt til Sjørring. Så huset blev solgt, og de flyttede til Gl. Sjørringvej 11 (den gamle telefon-central). Gamle naboer blev heldigvis ved med at komme, og nogle af dem flyttede jo også til Sjørring. Så Johanne og Lund faldt alligevel hurtigt til i Sjørring. Og der er mange børnebørn i nærheden!

Jens bor på Sjørringvigvej og har 3 børn

Karl bor i Østerild - har 2 børn

Jørgen er direktør på Hjørring Sygehus – har 2 børn og Else bor i Sjørring og har 6 børn.

På Søskrænten

Johannes forældre boede deres sidste år på Søskrænten.

Det blev også Johanne og Niels Lunds tur at komme ind på Søskrænten. Det var d.1. oktober 1993.

Johanne havde det efterår fået et lille sår på foden, der ikke ville heles. "Jeg troede bare det var en lille rift fra en gren, men det ville ikke heles." Og det blev bare værre og værre.

Det blev bestemt, at hun skulle indlægges om mandagen, men allerede lørdag aften – på hendes fødselsdag d. 4. sept.-, kom hun i al hast på operationsbordet kl. 20. Der var blodforgiftning i benet, og det måtte amputeres med det samme. – Den næste morgen sad hun op i sengen og talte de 16 sting der var. Benet var væk, men det var de stærke smerter også. - 8 dage senere kunne hun svinge sig ud af sengen! Og det er i en nøddeskal Johannes måde at tage livet på: at bruge de evner, hun nu engang har, fuldt ud!

Krondiamantbryllup

D. 23. august 1996 fejrede Johanne og Niels deres krondiamantbryllup på Søskrænten.

Hanne (barnebarnet) siger, at alle, der var med til morgensangen på denne festdag, vil huske – som noget meget særligt – at Johanne rejste sig op fra stolen og stod der på sit ene ben. Det var en bevæget stund, og det fortæller meget om Johannes måde at leve livet på: hun gør meget mere end nogen kunne forestille sig, at hun kan magte.

Få dage efter krondiamantbrylluppet, døde Niels, han havde skrantet meget det sidste årstid. De formiddage, vi var på besøg hos Johanne, traf vi på Elses mand Karl, der var på sit daglige besøg med avisen. En formiddag traf vi også barnebarnet Hanne, som også tit kigger ind. Hun supplerede med at fortælle, at hun var 13 dage gammel, da Johanne og Lund fejrede sølvbryllup. Det var i 1956 – og festen stod på Sjørringvold.

I dag strikker Johanne sokker til børn og børnebørn – mange sokker!

Og da vi sidder og kigger på bryllupsbilledet, søm skal med i denne erindringsbog, rødmer hun som en ung pige - Så hvor gammel er Johanne egentlig?

Gammel nok, men stadig ung!

Johanne har fortalt sin historie til Elna Jensen og Birgit Høyrup i februar-marts 2001.